

Пензиони систем Србије у 2026. години

Између агресивног номиналног раста и структурних изазова

Економска и демографска анализа

Шира слика 2026: Paket економске подршке

Класичан модел **welfare популизма** — директна финансијска помоћ кључним гласачким групама пред јесен/зиму, са циљем ублажавања економских притисака.

Директна подршка пензионерима у фокусу

Digital Dashboard

Просечна пензија

488 евра

Циљана вредност. Наставак низа повећања од ~11–12.2% из 2024–2025. године.

Digital Dashboard

Једнократна помоћ

20.000 до 35.000 динара

Исплате у готовини. Додатни бенефити: Државни ваучери и фокус на угрожене групе.

Снажна политичка одлука да се заштити куповна моћ најстарије популације кроз директне, брзе новчане инјекције.

Трајекторија раста (2012–2026): Номинално наспрам Реалног

Агресивни номинални скокови крећу са ниске историјске основе. Иако су повећања значајна, инфлаторни удари (посебно у периоду 2022–2024) умањили су стварни раст куповне моћи пензионера.

Анатомија српског модела: Како се формирају износи?

За разлику од строгих аутоматизованих система, српски модел се ослања на комбинацију законске формуле и дискреционих политичких инјекција финансираних из јавне потрошње (уз раст БДП-а од 3-4%).

Глобална перспектива: Србија наспрам ОЕЦД / ЕУ

Србија (2026)

- Двоцифрен номинални раст
- Честе једнократне уплате (20к-35к РСД)
- Висока политичка приоритетност.

Западна Европа & САД

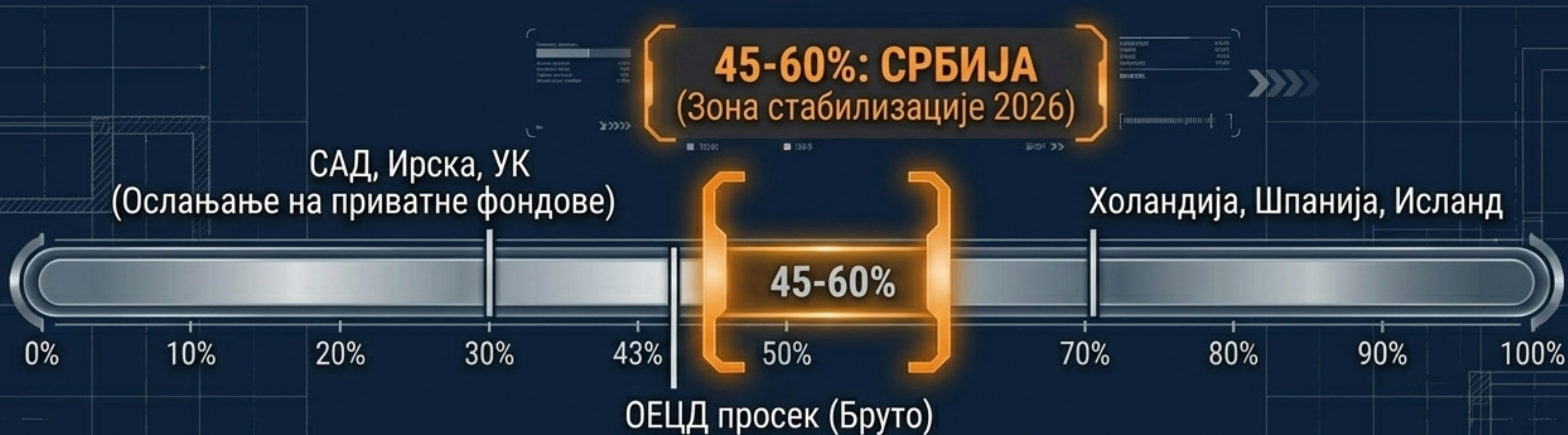
- Шпанија (~2.7%), Немачка/Француска (2-5%), САД (2-3%)
- Стриктно везано за CPI (Инфлацију)
- Фокус на дугорочној фискалној одрживости.

Источна Европа (Упоредиво)

- Румунија, Бугарска, Мађарска
- Повремени високи номинални скокови током инфлације
- Србија тренутно предњачи у динамици раста у региону.

Србија се истиче смелијим номиналним повећањима и нередовним пакетима помоћи, али апсолутни износи и даље заостају за стандардом Западне Европе.

Стопе замене (Replacement Rates): Мера стварне адекватности

- **Историјски пад:** Са ~61% (2012) на ~50% (2020). Повећања из 2026. године помажу у стабилизацији (опсег 45–60%).
- **Заштита најугроженијих:** Систем у Србији је прогресиван — боље штити раднике са ниским примањима захваљујући фокусу на минималне пензије.
- **Контекст:** Иако пензије расту, расту и плате, држећи стопу замене испод просека пуне каријере у ОЕЦД-у.

Структурни изазов 1: Демографска омча

Све мање радника, све више пензионера:
Директан притисак на PAYG (pay-as-you-go) систем међугенерациске солидарности.

Кључни фактори притиска:

1. Старење становништва и ниска стопа наталитета.
2. Емиграција радно способног становништва.
3. Сива економија и прекиди у каријери (што додатно обара реалне стопе замене).

Високе стопе доприноса не могу дугорочно компензовати демографску зиму без дубоких структурних реформи.

Структурни изазов 2: Фискална одрживост

Доприноси: Једна од највиших стопа издвајања у поређењу са ОЕЦД/ЕУ.

Буџетска инјекција: Систем тренутно зависи од општег привредног раста (~3-4% БДП-а) и државних субвенција.

- **Краткорочне инјекције** решавају тренутни социјални мир, али дугорочне пројекције ОЕЦД-а указују на нужност раста јавних издвајања (до 8-10% БДП-а).
- **Недостатак** снажних приватних стубова осигурања (**multi-pillar system**) оставља сав терет на држави.

Биланс стања 2026: Синтеза система

Краткорочно

Дугорочно

Снаге (Позитивно)

- Снажан номинални скок (ка циљу од **488 €**).
- Хитна заштита угрожених кроз **инјекције (20-35к РСД)**.
- Смањење **сиромаштва** у старости.

- Системска заштита кроз Швајцарску формулу.
- Стабилизација стопе замене (**45-60%**).

Слабости (Негативно)

- Осетљивост на инфлацију (реални раст је знатно спорији).
- Апсолутни износ у еврима и даље низак за ЕУ стандарде.

- **Демографска неодрживост PAYG модела.**
- **Превелика зависност од политичких ad-hoc одлука уместо аутоматизације.**

**2026. је година рекордних давања,
али и јасан подсетник на неопходност
структурне еволуције.**

Пензиони систем Србије успешне испоручује краткорочну сигурност и штити стандард грађана захваљујући економском расту. Ипак, да би се победио притисак инфлације и демографске зиме, фокус се мора померити са welfare популизма на одрживи систем више стубова.